

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«29» жовтня 2020 року

№ 60/22-р/к

м. Київ

Київська міська рада
вул. Хрещатик, 36,
м. Київ, 01044

*Про запобігання порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції*

Північним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення), з метою виконання завдань, покладених на Відділення Законом України «Про Антимонопольний комітет України», в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, проведено дослідження щодо дотримання Київською міською радою (далі – Київрада) законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, під час прийняття рішення Київради від 12.03.2020 № 534/8704 «Про надання згоди комунальному підприємству «Київпастрас» на придбання автобусів на умовах фінансового лізингу», що опубліковане на офіційному веб-сайті Київради за посиланням <https://kmr.gov.ua/uk/rishenya>.

За результатами проведеного дослідження Відділенням встановлено наступне.

На офіційному веб-сайті Київради за посиланням <https://kmr.gov.ua/uk/rishenya> опубліковано рішення Київради від 12.03.2020 № 534/8704 «Про надання згоди комунальному підприємству «Київпастрас» на придбання автобусів на умовах фінансового лізингу» (далі – Рішення), згідно з яким Київрада вирішила:

1. Надати згоду комунальному підприємству «Київпастрас» (ідентифікаційний код юридичної особи 31725604) (далі – КП «Київпастрас») **придбати автобуси** у 2020 році у публічного акціонерного товариства «Акціонерний банк «Укргазбанк» (ідентифікаційний код юридичної особи 23697280) **за договором фінансового лізингу** з дотриманням істотних умов, зазначених у додатку до цього рішення.

2. КП «Київпастрас»:

1) погодити нові фінансові зобов'язання, що виникатимуть з договору фінансового лізингу, з Європейським Банком Реконструкції та Розвитку;

2) погодити проект договору фінансового лізингу з постійною комісією Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку та з постійною комісією Київської міської ради з питань транспорту, зв'язку та реклами.

3. Департаменту транспортної інфраструктури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) при поданні бюджетних запитів до проектів бюджету міста Києва на 2021-2024 роки включати до них потребу в коштах для відшкодування вартості предмета лізингу КП «Київпастрас» фінансового лізингу.

4. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку та на постійну комісію

Київської міської ради з питань транспорту, зв'язку та реклами.

Необхідно зазначити, що проєкт Рішення Київрадою або її виконавчим органом до Відділення на погодження не направлявся.

Відповідно до інформації з відкритих джерел у мережі Інтернет, зокрема засобів масової інформації, зазначений договір фінансового лізингу був підписаний у липні 2020 року, згідно з яким КП «Київпастрас» має отримати 80 автобусів великої та 120 автобусів - особливо великої місткості. Виробник таких автобусів - Мінський автомобільний завод (МАЗ), продавець – компанія «Укравтоторг». Відсоткова ставка за договором - 11,5 % річних. Загальна сума угоди становить 50,72 млн євро або приблизно 1,67 млрд гривень.

На офіційному порталі м. Києва за посиланням <https://kyivcity.gov.ua/news/vitaliy-klichko-stolitsya-otrimala-50-novikh-suchasnikh-avtobusiv-do-kintsya-roku-nadiydu-t-i-sche-150/> розміщено інформацію про те, що 20 жовтня 2020 року м. Київ отримало 50 нових автобусів виробництва білоруського заводу МАЗ, а до кінця року надійдуть ще 150.

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади встановлені Законом України «Про публічні закупівлі».

Метою цього закону є забезпечення ефективного та прозорого здійснення закупівель, створення конкурентного середовища у сфері публічних закупівель, запобігання проявам корупції у цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції.

Однак, пунктом 13 частини п'ятої Закону України «Про публічні закупівлі» передбачено, що дія цього закону не поширюється на випадки, якщо предметом закупівлі є **послуги фінансових установ**, у тому числі міжнародних фінансових організацій, щодо **надання** кредитів, гарантій, **лізингу** та послуги, допоміжні до фінансових послуг.

Тобто, внаслідок придбання КП «Київпастрас» вищевказаних транспортних засобів (автобусів) на умовах фінансового лізингу стало неможливим проведення будь-якого конкурсного відбору (конкурс, тендер тощо) постачальника таких товарів, зокрема, за ціною та якістю.

Крім того, необхідно зазначити, що придбання бюджетними організаціями комунальної форми власності товарів (продукції/послуг/робіт) на умовах фінансового лізингу може призвести до негативних наслідків не тільки для конкурентів постачальника, але і для покупця цих товарів.

Так, укладання у липні 2009 року між комунальним підприємством «Київський метрополітен» (ідентифікаційний код юридичної особи 03328913) (далі – КП «Київський метрополітен») та товариством з обмеженою відповідальністю «Австро-угорська лізингова компанія» (попередня назва – ТОВ «Укррослізинг») (ідентифікаційний код юридичної особи 36258787) договору про надання послуг фінансового лізингу для придбання 100 вагонів метро призвело до значного фінансового навантаження, боргу КП «Київський метрополітен» (із подальшим фінансуванням зобов'язань останнього з бюджету м. Києва) та стало одним із факторів, який призвів до підвищення у 2018 році вартості проїзду громадян у метрополітені м. Києва (рішення Київської міської ради від 10.07.2018 № 1266/5330 «Про заходи, спрямовані на забезпечення КП «Київський метрополітен» безперебійного транспортного обслуговування киян та гостей столиці»).

Разом з тим, згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *економічна конкуренція (конкуренція) – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.*

Відсутність конкурентних умов відбору суб'єкта господарювання, що здійснює продаж транспортних засобів (автобусів), може призвести до негативних наслідків для конкуренції на цьому ринку.

За звичайних умов ведення господарської діяльності постачальники транспортних

засобів (автобусів) мають рівні права та змагаються між собою за споживачів, пропонуючи їм більш привабливі умови реалізації таких товарів.

Проте, Київрада, надавши рішенням від 12.03.2020 № 534/8704 дозвіл (згоду) КП «Київпастрас» на придбання транспортних засобів (автобусів) на умовах фінансового лізингу, створила умови, які могли призвести до усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на відповідному ринку, внаслідок застосування такого механізму придбання товарів, який не передбачає конкурентного відбору постачальників цих товарів.

Виконання органами місцевого самоврядування обов'язку щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням, без впливу зовнішніх чинників, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.

Недотримання зазначених принципів може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції та, відповідно, до незабезпечення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.

Відповідно до статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.

Згідно з приписами частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *антиконкурентними діями* органів влади, *органів місцевого самоврядування*, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

Таким чином, дії Київради, які полягають у наданні рішенням від 12.03.2020 № 534/8704 дозволу (згоди) КП «Київпастрас» на придбання транспортних засобів (автобусів) на умовах фінансового лізингу, тобто без проведення будь-якого конкурсного відбору (конкурс, тендер тощо) постачальника таких товарів, можуть містити ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що могли призвести до усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на ринку реалізації транспортних засобів (автобусів) у м. Києві.

Враховуючи викладене, з метою сприяння розвитку добросовісної конкуренції та запобігання усуненню, обмеженню чи спотворенню конкуренції під час закупівлі товарів (продукції/послуг/робіт) бюджетними організаціями комунальної форми власності у м. Києві, керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами та доповненнями), з метою запобігання порушенням законодавства про захист економічної

конкуренції адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає наступні обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Київській міській раді (01044, м. Київ, вул. Хрещатик, буд. 36; ідентифікаційний код юридичної особи 22883141) утриматись від вчинення дій щодо надання дозволу (згоди) бюджетним організаціями комунальної форми власності у м. Києві, зокрема КП «Київпастрас», на здійснення закупівлі товарів (продукції/послуг/робіт) без проведення відповідного прозорого (відкритого) конкурсного відбору (конкурс, тендер тощо).

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України протягом *10-ти календарних днів з дня їх отримання*.

**Голова адміністративної колегії -
голова відділення**

О. Хмельницький